

VACCINATION ELLER TITERTEST

– nu er der frit valg

Fra 1. januar 2017 kan man selv vælge, om man vil fremvise en gyldig vaccinationsattest eller en såkaldt positiv titertest ved DKK's arrangementer. Den nye regel er vedtaget for at undgå, at hunde vaccineres, hvis det ikke er nødvendigt. Læs mere om vaccinationer, titertests og baggrunden for DKK's beslutning her

■ TEKST: HELLE FRIIS PROSCHOWSKY, DYRLÆGE, PH.D., SPECIALKONSULENT HOS DKK
FOTO: HELLE FRIIS PROSCHOWSKY OG WIEGAARDEN/JØRGEN BAK RASMUSSEN

Vi vaccinerer vores hunde for at beskytte dem mod farlige infektionssygdomme, der for eksempel kan være forårsaget af virus. Når man vaccinerer, indsprøjter man døde eller inaktiverede viruspartikler, som immunforsvaret herefter danner specifikke antistoffer imod. Når en hund har antistoffer i blodet, vil den ikke blive syg, selvom den på et senere tidspunkt bliver udsat for smitte med levende viruspartikler. Antistofferne vil nemlig genkende viruspartiklerne og ødelægge dem, før de kan nå at gøre skade. En titertest måler, om antistofferne er til stede i blodet, og dermed om hunden er beskyttet mod bestemte sygdomme.

Hvis hunden allerede er beskyttet, er der ikke grund til at vaccinere den.

Hvor længe holder vaccinationen?

Hvor længe er der antistoffer i blodet efter en vaccination? Det er et spørgsmål, der har været delte meninger om, og der er uden tvivl flere faktorer, der spiller ind. Egenskaber ved de enkelte virustyper, vaccins sammensætning samt det enkelte dyrs immunsystem er bare noget af det, der har betydning. Nogle virustyper har for eksempel mange undergrupper, eller er i stand til at "mutere" og ændre sig så meget, at immunforsvaret ikke kan genkende

Ved DKK's mange arrangementer har hundenes helbred altid førstehøjrioritet. Man skal derfor ikke vaccinere dyr, der ikke har behovet. Fra 1. januar 2017 kan du således bruge en positiv titertest som bevis for, at din hund er beskyttet mod sygdomme som hundesyge, parvovirus og smitsom leverbetændelse.

> VACCINATIONENS OPRINDELSE

Ordet "vaccination" kommer af det latinske ord for ko: vacca, fordi den første vaccination i verden blev foretaget med pus fra kokopper. Det skete i 1774, hvor der var koppeepidemi i England, og hvor mange børn døde af sygdommen. Det var dog alment kendt, at malkepiger, der havde været smittet med kokopper, ikke blev syge af menneskekopper – eller i hvert fald ikke lige så hårdt ramt. Landmanden Benjamin Jesty ridsede derfor et sår på overarmene af sin kone og deres

tre børn med en nål. Han dyppede nålen i pus fra en ko med kokopper og overførte det til sårene. Konen og børnene forblev raske, og den første vaccination var en realitet. Det blev dog lægen Edvard Jenner, der officielt fik æren for opdagelsen af vaccinationen som sygdomsforebyggende princip. Jenner gennemførte en række systematiske eksperimenter med patienter, og var desuden den, der publicerede en beskrivelse af metoden.

dem længere. Det gælder for menneskets influenzavirus, og det er derfor, man skal vaccineres hvert år for at være beskyttet mod influenza. Andre virustyper giver livslang beskyttelse efter én eller flere vaccinationer tidligt i livet. For hunde peger nyere undersøgelser på, at over 90% opnår livslang beskyttelse mod hundesyge, parvovirus og smitsom leverbetændelse, når hvalpevaccinationsprogrammet er gennemført – typisk i 16-ugers alderen.

Hvilke sygdomme kan der titertestes for?

Det er muligt at vaccinere hunde for en lang række sygdomme, men titertesten benyttes primært på det, der kaldes "core" eller kernevaccinationer (hundesyge, parvovirus og smitsom leverbetændelse). Det er livstruende sygdomme, ►

1

1. Veterinærsygeplejerske Annette Paghs australian shepherd, Theia, var forsøgskanin, da DKK besøgte "Dyrlægen, Fredensborg". Veterinærsygeplejerske Louise Warner holder Theia, mens dyrlæge Cecilie Gunris tager en blodprøve.

2. Det gælder om at have en sikker hånd, når blodprøven overføres til testpladen.

3. Kammen med de tre virustyper er placeret i testpladen. Den indeholder viruspartikler fra smitsom leverbetændelse (Hepatitis), parvovirus, og hundesygevirus (Distemper).

4. Den medfølgende farveskala bruges til at aflæse intensiteten af de grå pletter og afgøre om testen er positiv eller negativ.

2

3

4

som alle hunde, uanset hvor de bor rent geografisk, eller hvad de bruges til, bør være beskyttet imod. Nogle hundeejere har måske også stiftet bekendtskab med titermålinger i forbindelse med indrejse i Sverige. Før i tiden krævede det en rabievaccination kombineret med en titermåling, der skulle vise, om hunden havde dannet tilstrækkeligt med antistoffer mod rabies.

Hunde skal kun behandles, hvis det er nødvendigt

Alle former for medicinsk behandling kan være forbundet med bivirkninger, og sådan er det også med vaccinationer. Bivirkningerne er heldigvis sjældne – og de fleste vil nok sige, at ulemperne bliver opvejet af fordelene ved, at mange farlige sygdomme nu på det nærmeste er udryddet. Alligevel bør antallet af vaccinationer holdes på et minimum – og der er ingen grund til at vaccinere, hvis det ikke er nødvendigt. Det er baggrunden for, at vaccinationer og titer-tests nu sidestilles hos DKK. Det svarer lidt til den udvikling, der er sket i forhold til ormebehandling

Bogen "Giv din hund og kat et sundt liv" var med til at sætte gang i debatten om vaccinationer herhjemme, da den udkom i 2013.

Alle former for medicinsk behandling kan være forbundet med bivirkninger, og sådan er det også med vaccinationer.

af voksne hunde. Tidligere fik de fleste hunde ormekur rutinemæssigt én eller flere gange om året. Nu undersøger dyrlægen først en afføringsprøve for at afgøre, om det overhovedet er nødvendigt at behandle.

Hvad skal der til for at få lavet en titer-test?

Dyrlæge Lise Bang Hansen er forfatter til bogen *Giv din hund og kat et sundt liv*, og den var med til at sætte gang i debatten om vaccinationer, da den udkom i 2013. I bogen udtaler hun sig kritisk om det vaccinationsprogram, som mange danske hunde (og katte) følger, og anbefaler i stedet at benytte titer-tests. Lise har arbejdet i England i en del år, og her har titer-tests været en fast del af vaccinationsprogrammet de sidste 10 år. DKK besøgte hende på Fredensborg Dyreklinik for at høre mere om titer-testen og se, hvordan den bliver udført. I Fredensborg har de indkøbt et færdigt testkit (Biogal Vaccicheck®), så de selv kan lave testen på klinikken. Det kræver ikke noget avanceret udstyr, men de forskellige trin i testen skal ►

1/2 ann

En titertest har samme gyldighedsperiode som en vaccinationsattest.

udføres med meget præcise tidsintervaller. Testen indledes ved, at dyrlægen udtager en blodprøve fra hunden. Blodet overføres til den første række på en særlig plade, der består af seks rækker. Udover pladen består testkittet af en ”kam”, hvorpå de virustyper, der giver hhv. smitsom leverbetændelse, parvovirus og hundesyge, er fasthæftet (i en inaktiveret form – de er ikke smittefarlige). Ved at dyppe kammen i blodet hæfter antistofferne sig til viruspartiklerne – hvis der altså er antistoffer til stede i blodet. Herefter dyppes kammen i de reagenser, der findes i de andre rækker, og det ender med at give en grå farvereaktion, hvis prøven er positiv. Man kan læse mere om testen på Biogals hjemmeside.

Hvor kan man få lavet en titertest?

Det er ikke alle dyrlæger, der tilbyder titertestning, så spørg dig for, når du bestiller tid til et sundhedstjek og en eventuel vaccination. Lise Bang Hansen gør det på begge de klinikker, hvor hun arbejder i hhv. Århus og Fredensborg, men det er også muligt andre steder. Skjern Dyrehospital tilbyder f.eks. vaccinetjek som en fast rutine. Her kan du komme og få taget en blodprøve på din hund, gå en tur eller nyde en kop kaffe i

venteværelset, og så kan svaret på titertesten være klar, når der er sat tid af til sundhedsundersøgelsen en time senere. Skjern Dyrehospital laver også titertests på blodprøver, der sendes ind fra andre dyrlæger efter aftale.

Hvor længe holder en titertest?

En titertest har samme gyldighedsperiode som en vaccinationsattest. Når DKK's udstillingsregler siger, at en vaccination maksimalt må være fire år gammel for en

hund over 24 måneder, gælder det samme altså for en titertest. DKK har udarbejdet en særlig attest, der kan downloades fra hjemmesiden, og som dyrlægen kan udfylde, når testresultatet er klar. Attesten ligger på hjemmesiden under fanen ”For hundeejere\Sundhed\Information til dyrlæger”. Medbring attesten – eller andre former for dokumentation – på udstillinger og ved arrangementer på samme måde som du i dag medbringer hundens vaccinationsattest. ■

> HVIS DU VIL VIDE MERE...

WSAVA (Worlds Small Animal Veterinary Association) – eller verdensforbundet for smådyrsdyrlæger – har en særlig vaccinekomité. De udgiver en rapport med anbefalinger vedrørende vaccinationer med jævne mellemrum, og den seneste er fra 2015. Der findes både en udgave skrevet til dyrlæger og en, der er skrevet til hundeejere. Begge rapporter kan findes på WSAVA's hjemmeside.

LINKS:

Lise Bang Hansen: alternativdyrlaege.dk

Biogal: biogal.co.il

WSAVA: wsava.org

Skjern Dyrehospital: skjerndyrehospital.dk

Dyrlægen, Fredensborg: dyrlaegen-fredensborg.dk

1/1 ann